

UDENRIGSMINISTERIET
Nordgruppen

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 6. september 2006

Rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne forbindelser)
den 14.-15. september 2006

Samlenotat

1. (Evt.) WTO/DDA *(side 2)*
2. Det vestlige Balkan *(side 4)*
3. (Evt.) Sudan/Darfur *(side 6)*
4. (Evt.) Den Demokratiske Republik Congo (DR Congo) *(side 8)*
5. Mellemøsten *(side 10)*
6. (Evt.) Iran *(side 12)*
7. (Evt.) Irak *(side 15)*
8. Nybeskikkelse af Regionsudvalget for perioden 2006-2010 *(side 18)*
9. Eventuelt

1. (Evt.) WTO/DDA

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet vil eventuelt drøfte status i Doha udviklingsrunden i lyset af de seneste forhandlinger i juli måned, som WTO's generaldirektør Pascal Lamy valgte at suspendere. Det forventes, at EU landene vælger at blive enige om fortsat at forfølge den multilaterale proces, idet det antages, at de forhandlingskridt, som Runden allerede har budt på, ellers risikerer at gå tabt. Endvidere må det lægges til grund, at tilliden til det multilaterale handelssystem vil blive svækket afgørende.

2. Baggrund

I foråret 2006 stod det klart, at tidsplanen, som man havde forhandlet sig frem til på ministermødet i december 2005 i Hongkong, og som bl.a. konkluderede, at modaliteter på hhv. landbrugs- og industriområdet skulle foreligge inden udgangen af april 2006, ikke holdt. WTO's generaldirektør Pascal Lamy forsøgte siden at bygge bro, bl.a. ved at tage udgangspunkt i en trekantsmodel, hvor de tre centrale forhandlingsemner, herunder intern landbrugsstøtte samt markedsadgang på hhv. landbrugs- og industriområdet – blev forhandlet samlet.

Lamys trekantsmodel skabte dog ikke det nødvendige gennembrud. I forbindelse med juli-forhandlingerne, hvor det såkaldte G6 (EU, USA, Brasilien, Indien, Japan og Australien) mødtes i et begrænset forum, viste det sig hurtigt, at den fornødne vilje fortsat ikke var til stede. Lamy besluttede derfor at suspendere de fortsatte forhandlinger. Lamy tilkendegav samtidig, at han først anså en ophævelse af suspensionen for aktuel, når de centrale aktører formåede at tilvejebringe yderligere fleksibilitet.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Det må lægges til grund, at såfremt Doha udviklingsrunden tages op på rådsmødet den 15.-16. september, vil det have til formål at gøre status og blive enige om at intensivere bestræbelserne, herunder øge kontakten til centrale aktører, med henblik på at genoplive Runden.

6. Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Det er vanskeligt at forudsige de økonomiske konsekvenser af en afslutning på Doha-Runden, da dette afhænger af indholdet af det endelige resultat. Overordnet set forventes det, at såfremt de globale WTO-forhandlinger om handelsliberalisering afsluttes med en samlet aftale, der nedsætter told- og andre barrierer samt skaber mere gennemsigtige regler for samhandel, vil det få positive konsekvenser for samfundsøkonomien. Dette skyldes primært forventningerne til øget samhandel, med deraf afledte effekter i form af øget beskæftigelse, lavere forbrugspriser mm.

Fsva. de statsfinansielle konsekvenser forventes disse primært at ske via EU-budgettet. Dels vil nedsatte toldsats betyde lavere egne indtægter til EU-budgettet. Dette vil dog muligvis modvirkes af øget handel. Dels vil en aftale på landbrugsområdet have betydning for fordelingen af udgifterne til EU's landbrugspolitik, f.eks. i forbindelse med udfasningen af eksportrestitutions. De endelige effekter kendes dog først, når aftale og modaliteter er fastlagt.

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Organisationer og NGO'er har løbende drøftelser indenfor rammerne af Beach Club-samarbejdet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark arbejder for, at WTO-forhandlingerne hurtigst muligt genoptages, og at EU bidrager til at sikre et resultat i Doha-Runden, som bliver så detaljeret og substantielt som muligt. Det er således væsentligt for Danmark, at EU spiller en ledende og konstruktiv rolle i at søge at skabe ny fleksibilitet og vilje til at forhandle igen – i første omgang især blandt de centrale aktører i G6 – herunder særligt med sigte på at tilgodese de fattigste landes interesser og integration i verdensøkonomien samt konsolidering og styrkelse af det multilaterale handelssystem.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel opbakning til at arbejde for opnåelsen af et substantielt resultat i Runden.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering, herunder senest forud for rådsmøder (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 30.-31. januar 2006, 20.-21. marts 2006, 10.-11. april 2006, 12.-13. juni og den 29. juni 2006.

2. Det vestlige Balkan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der ventes vedtaget rådskonklusioner vedrørende Det vestlige Balkan. Fokus ventes at være på Montenegro og Bosnien-Hercegovina.

2. Baggrund

Der er parlaments- og kommunalvalg i Montenegro den 10. september. Det er første gang Montenegro som selvstændigt land går til valg efter folkeafstemningen den 21. maj om løsrivelse fra Statsunionen med Serbien. ODIHR (OSCE's kontor for demokratiske institutioner) observerer valgene. Danskeren Jørgen Grunnet leder valgobservationen. Valgkampen begyndte ultimo august og ventes først for alvor at tage fart umiddelbart inden valgene den 10. september. Det er uklart, hvilke partier, der vil kunne danne regering efter valget, men den kommende regering ventes ikke at ændre ved Montenegros målsætning om tilnærmelse til EU.

EU anerkendte den 12. juni Montenegros valg af uafhængighed den 21. maj. Herefter har alle EU-lande bilateralt anerkendt Montenegro (dansk anerkendelse den 15. juni). Serbien anerkendte Montenegros selvstændighed den 15. juni. I opfølgning af dette har EU iværksat en gradvis tilpasning af de forskellige instrumenter og programmer, der er indeholdt i EU's forhold til Montenegro, herunder tilpasning af forhandlingsmandat for en stabiliserings- og Associeringsaftale.

Bosnien-Hercegovina afholder parlamentsvalg den 1. oktober. Valgkampen blev indledt den 1. september, og valget vil blive observeret af ODIHR (OSCE's kontor for demokratiske institutioner). Det er uklart, hvilken national regering, valget vil føre til. Det forventes ikke, at valget vil ændre Bosnien-Herzegovinas ønske om en tættere tilknytning til EU gennem forhandling af en Stabiliserings- og Associeringsaftale.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Der ventes vedtaget rådskonklusioner vedrørende Det vestlige Balkan. Rådskonklusionerne ventes at fokusere på Montenegro, hvor Rådet ventes at understrege Montenegros europæiske perspektiv og samtidig opfordre den nye regering til fortsat at føre en politik til gavn for alle montenegrinere, herunder de montenegrinere, der var imod selvstændighed. Derudover ventes Rådet at opfordre til, at det kommende parlamentsvalg i Bosnien-Hercegovina lever op til international standard.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslaget's konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side venter man at kunne støtte rådskonklusionerne med det forudsete indhold.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel enighed om synspunkter, som svarer til de danske.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Spørgsmålet om udviklingen i landene på Det vestlige Balkan har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 17. juli 2006.

3. (Evt.) Sudan/Darfur

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådets drøftelse af Sudan ventes at fokusere på situationen i Darfur, herunder støtte til gennemførelse af fredsftalen af 5. maj 2006. FN's Sikkerhedsråd vedtog den 31. august 2006 resolution 1706 med mandat til en FN-styrke i Darfur, der skal overtage fra den Afrikanske Unions styrke (AMIS) senest 1. januar 2007. Sudans regering modsætter sig fortsat en FN-ledet operation i Darfur og har den 3. september bedt AU om at forlade Darfur senest den 30. september samtidig med, at man har iværksat en forstærket militærindsats i regionen.

2. Baggrund

Situationen i Sudan er fortsat primært præget af den spændte situation i Darfur, hvor situationen er forværret siden underskrivelsen af en fredsftale i maj. Aftalen er derfor skrøbelig, og det anses for vigtigt hurtigt at sikre dens gennemførelse, og støtte dem, der har vist mod til at indgå de nødvendige kompromiser. Samtidig må sikkerheden i Darfur genoprettes og modstandere af fredsftalen isoleres. I det østlige Sudan har oprørsbevægelserne i fællesskab indledt forhandlinger med regeringen med deltagelse af Eritrea. EU vedtog i maj 2006 en fælles aktion, der følger op på de individuelle sanktioner mod fire navngivne sudanese vedtaget i FN's sikkerhedsråd 25. april med Danmark som medforslagsstiller. Sikkerhedsrådet vedtog desuden den 31. august med 12 stemmer for og 3 afståelser (Kina, Rusland og Qatar) resolution 1706 med mandat for FN-styrke i Darfur med seneste overtagelse 1. januar 2007. Danmark var blandt medforslagsstillerne til resolutionen, som åbner for, at FN-styrken i Sydsudan, UNMIS udvides til Darfur med yderligere 17.300 tropper og 3.300 politi. Resolutionen omfatter også omgående støtte til AMIS i overdragelsesfasen. Vedtagelsen er et positivt skridt, men der forestår fortsat vanskelige forhandlinger med Sudans regering, der endnu ikke har accepteret FN i Darfur. Sudans regering har den 3. september bedt AU om at forlade Darfur senest den 30. september, medmindre styrkens oprindelige AU-mandat forlænges og styrken dermed ikke overdrages til FN. AU har den 4. september meddelt, at man fastholder beslutningen om overdragelse til FN, og at AMIS' mandat udløber den 30. september. FN og AU har intensiveret presset på Sudans regering og AU vil den 18. september mødes i New York for at drøfte AMIS' mandat.

Sikkerhedsrådet besluttede i maj at imødekomme afrikansk ønske om, at en FN-mission skal bevare en afrikansk karakter. Støtte til AU i overgangsfasen anses for vigtig for at undgå yderligere eskalering. EU har for nylig bevilget yderligere 50 mio. euro og søger at sikre fuld udsendelse af personelbidrag. Danmark har tre rådgivere ved den civile del af EU's støtteoperation. NATO har styrket sin støtte til transport og træning. Gennemførelse af fredsftalen med det sydlige Sudan skrider frem om end forsinket.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Drøftelse af den aktuelle situation i Darfur-regionen, herunder EU støtte til gennemførelse af fredsaftalen samt til en mulig FN overtagelse af AU's mission i lyset af den vedtagne resolution herom ventes at stå centralt.

6. Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Sagen forventes ikke umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Drøftelsen af Sudan forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen skal ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil under drøftelserne i Rådet, med udgangspunkt i den seneste udvikling, fokusere på at sikre, at EU fortsat aktivt bidrager til bestræbelserne på at fremme fredsprocessen og fastholde presset på parterne i Darfur, herunder i bestræbelserne på at sikre accept fra Sudans regering til gennemførelse af den vedtagne FN-resolution om FN overtagelse af AU's mission.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger bred enighed om behovet for aktiv støtte til fredsbestræbelserne i Darfur. Der er generelt opbakning til et tæt samarbejde med andre internationale organisationer om støtte til AU's indsats samt til en FN overtagelse af AU's mission i området.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sudan har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser), senest den 17.-18. juli 2006.

4. (Evt.) Den Demokratiske Republik Congo (DR Congo)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte situationen i Den Demokratiske Republik Congo i lyset af præsidentvalget den 30. juli og de efterfølgende uroligheder.

2. Baggrund

Den Demokratiske Republik Congo afholdte den 30. juli de første frie og demokratiske valg i landets historie. Der var valg til præsidentposten og til landets parlament. En anden valgrunde til præsidentvalg afholdes den 29. oktober. Den 29. december afholdes valg til Senatet og den 16. januar 2007 afholdes de sidste valg til provinsguvernørposterne. FN og EU har støttet valgaftakelsen økonomisk samt bidraget til sikkerheden i landet under valgperioden.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådet forventes at have en drøftelse af situationen i Den Demokratiske Republik Congo efter præsidentvalget, hvor ingen af kandidaterne opnåede de nødvendige 50% af stemmerne. Samtidig forventes Rådet at drøfte urolighederne, som fandt sted mellem valgets vindere – præsident Kabila og vicepræsident Bemba – og deres styrker omkring offentliggørelsen af valgresultatet. Kampene stod på mellem den 20. august og 22. august. 23 rapporteredes døde og mere end 43 såret. En række diplomater kom under beskydning i forbindelse med et besøg hos Bemba, og de måtte redes ud af EUFOR samt MONUC. EU har forstærket sin militære tilstedeværelse i hovedstaden som følge af kamphandlingerne. En våbenhvile blev indgået den 22. august. Rådet forventes at gentage sin opfordring til parterne om at efterleve den indgåede aftale af 22. august.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens holdning, at en fredelig gennemførelse af anden valgrunde i DR Congo er overordentlig vigtig for at sikre, at den demokratiske udvikling i landet fortsætter. På den baggrund kan regeringen støtte konkrete skridt fra EU's side, som vil kunne bistå parterne med at fremme en fredelig løsning. På grund af forsvarsforbeholdet deltager Danmark ikke i EU's militære mission i DR Congo, men bidrager til politimissionen.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige EU lande ventes at dele vurderingen af situationen og ønsket om en aktiv indsats fra EU's side i den videre proces.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne relationer) den 17.-18. juli 2006 samt forud for det ekstraordinære rådsmøde den 25. august 2006.

5. Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet forventes at fortsætte drøftelserne af den aktuelle situation i Mellemøsten, herunder især situationen i Libanon og den israelsk-palæstinensiske konflikt.

2. Baggrund

Under det ekstraordinære rådsmøde den 25. august 2006 blev der opnået enighed om råds-konklusioner, hvori EU-landene udtrykte støtte til implementeringen af FN's Sikkerhedsrådsresolution 1701 gennem bidrag til en udvidelse af FN's nuværende mission i området (UNIFIL). Flere lande med Frankrig, Italien og Spanien i spidsen gav tilsagn om landmilitære troppebidrag. Der blev desuden afgivet tilsagn om bidrag med fly og maritime enheder. Danmark bekræftede, med forbehold for Folketingets endelige godkendelse, at kunne bidrage med en korvet og/eller to standard flex skibe. Frankrig blev af FN anmodet om at forestå ledelsen af UNIFIL-styrken frem til udgangen af februar 2007, hvorefter Italien vil overtage ledelsen. Det bekræftedes, at EU også har en nøglerolle for så vidt angår genopbygning og forbedringer på det humanitære område. Endelig blev det understreget, at der er behov for at fokusere på den israelsk-palæstinensiske konflikt og et bredere fokus på løsning af konflikterne i Mellemøsten, herunder hvordan EU – i tæt samarbejde med andre internationale aktører – kan bidrage til en ny fredsindsats i Mellemøsten.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte den aktuelle situation i Mellemøsten, herunder status for implementering af FN's Sikkerhedsrådsresolution 1701 om Libanon og EU's muligheder for at fremme en politisk proces mod en forhandlet løsning på den israelsk-palæstinensiske konflikt. Rådet forventes desuden at vedtage fælles holdning og rådsforordning, som sikrer implementering af våbenembargoen i Resolution 1701.

6. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Der er jf. punkt 2 tidligere givet dansk tilsagn, med forbehold for Folketingets endelige godkendelse, om at bidrage med en korvet og/eller to standard-flex skibe. Drøftelserne på dette rådsmøde ventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte konkrete skridt fra EU's side, som vil kunne bistå parterne med at fremme en fredelig løsning. Regeringen kan støtte gennemførelsen i EU af sanktionerne indeholdt i FN's Sikkerhedsrådsresolution 1701 (2006).

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige EU lande ventes at dele vurderingen af situationen og ønsket om en aktiv indsats fra EU's side i den videre proces.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg forud for det ekstraordinære rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne relationer) den 25. august 2006.

6. (Evt.) Iran

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der ventes en drøftelse af sagen om det iranske atomprogram.

2. Baggrund

Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) har løbende drøftet sagen om det iranske atomprogram, herunder senest på mødet den 25. august 2006.

Styrelsesrådet for Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA) vedtog den 24. september 2005 en resolution om det iranske atomprogram, som bl.a. fastslog, at Iran ikke har efterlevet sine forpligtelser i henhold til NPT-traktaten, samt at Irans hemmeligholdelse af atomaktiviteter og utilstrækkelige samarbejde med IAEA rejser spørgsmål, som falder inden for Sikkerhedsrådets kompetence. Den 9. januar 2006 genoptog Iran i strid med flere IAEA-resolutioner aktiviteter under det suspenderede iranske uranberigelsesprogram. Primo februar d.å. besluttede IAEA's Styrelsesråd formelt at rapportere sagen til Sikkerhedsrådet. Den 29. marts d.å. vedtog Sikkerhedsrådet en erklæring, som bl.a. udtrykker alvorlig bekymring over de iranske atomaktiviteter samt opfordrer Iran til at efterleve IAEA's resolutioner, herunder genetablere fuld suspension af landets berigelsesaktiviteter.

I forbindelse med rådsdrøftelsen den 15. maj d.å. blev der vedtaget konklusioner, som i lyset af Irans fortsat manglende efterlevelse af landets forpligtelser udtrykker opbakning til, at Sikkerhedsrådet pålagde Iran bindende krav om bl.a. at suspendere landets uranberigelsesaktiviteter. Dog understregedes tillige EU's fortsatte opbakning til en diplomatisk løsning på sagen, herunder at EU var villig til - såfremt Iran efterlever IAEA's og Sikkerhedsrådets vedtagelser - at fremkomme med et fornyet udspil til Iran med henblik på at udvikle et sikkert, fuldt kontrolleret og entydigt civilt atomprogram (uden egen iransk uranberigelseskapacitet).

USA meddelte den 31. maj d.å., at man var parat til sammen med EU-trioen at deltage i direkte forhandlinger med Iran, under forudsætning af at Iran suspenderer alle uranberigelsesaktiviteter. Umiddelbart herefter opnåedes enighed mellem EU, USA, Kina og Rusland om et forhandlingsudspil til Iran. Under forudsætning af fuld iransk efterlevelse af IAEA's og Sikkerhedsrådets vedtagelser, herunder kravet om suspension af iranske uranberigelsesaktiviteter, blev Iran tilbudt forhandlinger bl.a. om international støtte til udvikling af et civilt atomprogram, herunder opførelsen af en letvandsatomreaktor samt forsyning af brændsel, under fuld international kontrol og uden egen iransk uranberigelse. Herudover indgår forslag om samarbejde på ikke-nukleare områder.

Forhandlingsudspillet til Iran blev den 6. juni d.å. præsenteret i Teheran af EU's Høje Repræsentant, Javier Solana. I juli 2006 gennemførtes et antal møder med Iran vedrørende udspillet. Irans manglende vilje til at engagere sig konstruktivt heri, herunder acceptere en suspension af iransk uranberigelsesaktivitet, betød, at der mellem EU-trioen, Kina, Rusland og USA opnåedes enighed om, at sagen skulle genoptages i Sikkerhedsrådet.

Sikkerhedsrådet vedtog den 31. juli 2006 resolution 1696 vedrørende det iranske atomprogram. Under henvisning til Pagtens artikel 40 under kapitel VII (som vedrører midlertidige forholdsregler forud for gennemførelsen af tvangsforanstaltninger) opfordrede Sikkerhedsrådet heri Iran til omgående at efterleve IAEA's og Sikkerhedsrådets tidligere vedtagelser for at etablere den nødvendige tillid og afklare udestående spørgsmål vedrørende Irans atomaktiviteter. Sikkerhedsrådet krævede derudover eksplicit, at Iran suspenderer samtlige aktiviteter relateret til uranberigelse og oparbejdning, herunder også til forsknings- og udviklingsbrug. Efterledes resolutionen ikke, erklærede Sikkerhedsrådet sig parat til at vedtage tiltag mod Iran på grundlag af artikel 41 under kapitel VII (som vedrører sanktioner).

Iran afgav den 22. august 2006 et formelt men endnu ikke offentliggjort svar på det forslag, som EU's Høje Repræsentant Javier Solana præsenterede i Teheran den 6. juni 2006. For indeværende foregår en nærmere analyse af - og konsultationer med Iran om - det iranske svar. IAEA's generaldirektør fremkom en statusrapport den 31. august 2006 vedrørende iransk efterlevelse af resolution 1696. I henhold til rapportens oplysninger kan det konstateres, at Iran - som offentligt erklæret fra iransk side - ikke har efterlevet resolution 1696, herunder kravet om suspension af uranberigelse.

Menneskerettighedssituationen i Iran er fortsat alvorlig og under forværring. EU trojkaen i Teheran demarcherede den 27. august 2006 vedr. menneskerettighedssituationen i landet, herunder en række specifikke sager. I den forbindelse tilkendegav de iranske myndigheder, at de accepterede modaliteterne for næste runde af dialogen om menneskerettigheder mellem EU og Iran. Møderunden ventes afholdt i december. Det er dog fortsat vanskeligt at få de iranske myndigheder i tale i forhold til de konkrete sager, der er blevet rejst fra europæisk side.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

På det kommende rådsmøde ventes en statusdrøftelse med fokus på den seneste udvikling i atomsagen. Det forventes, at EU3-landene og den Høje Repræsentant på baggrund af møder med Iran samt konsultationer vedrørende Irans atomprogram vil fremkomme med forslag om, herunder søge støtte til, den videre håndtering af sagen. Spørgsmålet om, hvornår og hvordan Sikkerhedsrådet eventuelt skal søges involveret fremover, herunder sanktionsaspektet, forventes at indgå i Rådets drøftelse.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen ventes ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at EU's målsætning fortsat må være en fuldstændig og verificerbar iransk efterlevelse af IAEA's og Sikkerhedsrådets vedtagelser, herunder garanti for det iranske atomprograms udelukkende civile karakter. I den forbindelse tillægges suspension af iranske uranberigelsesrelaterede aktiviteter afgørende betydning. Såfremt man fra iransk side fastholder sin afvisning af at efterleve resolution 1696, forudses forslag om yderligere tiltag i Sikkerhedsrådet i overensstemmelse med resolutionen, herunder eventuelt sanktioner. I givet fald finder regeringen det vigtigt, at der gives tid til, at også eventuelle yderligere tiltag vedtages med størst mulig enighed i Sikkerhedsrådet, ligesom det fra dansk side prioriteres at den hidtidige enighed i EU-kredsen fastholdes.

På menneskerettighedsområdet er det positivt, at Iran nu har accepteret modaliteterne for den næste runde af dialog om menneskerettigheder mellem EU og Iran. Ligeledes positivt at de iranske myndigheder nu har løsladt Hr. Ramin Jahanbegloo. Regeringen er dog fortsat meget bekymret over menneskerettighedssituationen i Iran, og de iranske myndigheders tilbageholdenhed i drøftelsen af konkrete sager.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes tilsvarende holdninger i de øvrige EU-lande.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for Rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 25. august 2006.

7. (Evt.) Irak

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Et nyt partnerskab for Irak, kaldet Iraq Compact, blev lanceret den 27. juli 2006 i New York. FN. Der er nedsat en styrekomité med den irakiske regering (vice-premierminister Barhem Salih) og FN (vicegeneralsekretær Malloch-Brown samt missionschef Qazi) som co-chairs og deltagelse af Verdensbanken, IMF og andre regionale finansielle institutioner. Derudover samarbejder de to co-chairs med en forberedelsesgruppe, der primært har en rådgivende funktion. EU står som en af de største donorer, og EU-Kommissionen er inviteret med i forberedelsesgruppen (herunder den 10. september i Abu Dhabi). Det kan ikke udelukkes, at der på rådsmødet vil være en drøftelse af Iraq Compact samt EU's stillingtagen til modellen, egen rolle og andre relevante aspekter, men også mulighed at Irak tages af dagsordenen.

2. Baggrund

EU's samlede engagement i Irak er under udbygning. Der er i efteråret 2005 undertegnet en fælles erklæring om gennemførelse af en politisk dialog mellem EU og Irak. Beslutningen vedr. oprettelsen af et EU-Kommissionskontor i Bagdad er under implementering. Desuden er EU fortsat engageret i Iraks genopbygning, herunder retssikkerhed og respekt for menneskerettigheder via EUJUST LEX-retsstatsmissionen, hvis mandat medio april d.å. blev udvidet og forlænget med yderligere 18 måneder (1. juli 2006 – 31. december 2007). På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 20.-21. marts 2006 besluttede Rådet at bemyndige Europa-Kommissionen til at åbne forhandlinger om en handels- og samarbejdsaftale med Irak.

På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 15.-16. maj 2006 vedtog Rådet rådskonklusioner, der bød forhandlingsgennembruddet i den politiske proces, herunder udpegelsen af en præsident, en ny designeret premierminister og en parlamentsformand, velkommen. Rådskonklusionerne gentog endvidere EU's håb om en snarlig dannelse af en bred samlingsregering samt bekræftede EU's fortsatte engagement i Irak.

På rådsmødet den 12.-13. juni 2006 blev der vedtaget rådskonklusioner, hvoraf det bl.a. fremgår, at Rådet hilser dannelsen af en ny irakisk samlingsregering velkommen. Konklusionerne gentager EU's fordømmelse af terrorhandlinger og vold og opfordrer til sekterisk forsoning. Desuden bemærkes EU's vilje til at samarbejde med den nye irakiske regering og den irakiske befolkning i bestræbelserne på at tilvejebringe sikkerhed, fred og udvikling. Endvidere bemærkes EU's håb om hurtigt at indgå i en politisk dialog med den ny regering.

Af konklusionerne fremgår det, at EU har til hensigt at støtte Irak inden for følgende områder:

- Demokrati og god regeringsførelse, fx via støtte til national forsoning og revision af forfatningen i samarbejde med FN.

- Bidrage til etableringen af en retsstat, hvor respekten for menneskerettigheder oprettholdes, bl.a. via forlængelsen af mandatet for EUJUST LEX-retsstatsmissionen.
- Støtte til nationale og regionale myndigheder fsva. tilvejebringelse af basale offentlige goder og generel beskæftigelsesmuligheder.
- Støtte til Iraks økonomiske udvikling bl.a. ved at starte forhandlinger om indgåelsen af en handels- og samarbejdsaftale.
- Støtte til udviklingen af et effektivt og transparent administrationsapparat.
- Udvidelse af EU's tilstedeværelse i Irak via den snarlige udpegelse af en leder af EU-kommissionskontoret i Bagdad.

Rådet godkendte endvidere forlængelsen af mandatet for head of mission for EUJUST LEX.

På rådsmødet den 17.-18. juli 2006 blev Irak taget af dagsordenen pga. forventning om omfattende drøftelser af situationen i Libanon samt Iran.

Der foregår nu på irakisk initiativ konsultationer vedrørende udformningen af en Iraq Compact. Finalisering forventes ultimo 2006. Modellen er kendt fra Afghanistan og indebærer en gensidig aftale mellem Compactens medlemmer og regeringen, hvor regeringen forpligter sig til gennemførelse af reformer og tiltag, medens donorer forpligter sig til at støtte deres gennemførelse. Compacten blev formelt lanceret den 27. juli 2006 og FN's vicegeneralsekretær Malloch-Brown samt den irakiske vice-premierminister Barhem Salih leder de videre konsultationer. Compacten ventes primært at have et økonomisk fokus. EU står som en af de største donorer, og EU-Kommissionen er inviteret med i forberedelsesgruppen. Der er for nærværende ikke tale om at finde yderligere midler end de allerede besluttede tiltag og programmer. Udenrigsministeren har af FN's generalsekretær fået invitation til at deltage i et møde på ministerniveau i en bredere kreds end forberedelsesgruppen og styrekomiteen den 18. september i New York.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

På rådsmødet forventes en status for EU's rolle i Irak med fokus på Iraq Compact samt EU's stillingtagen til modellen, egen rolle og andre relevante aspekter, men også mulighed for at Irak tages af dagsordenen.

6. Europa-Parlamentet udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Der er jf. punkt 2 for nærværende ikke tale om at finde yderligere midler end de allerede besluttede tiltag og programmer. Drøftelserne på dette rådsmøde ventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen skal ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side støtter man generelt et styrket EU-engagement, herunder videreførelsen af den politiske dialog mellem EU og Irak. Danmark er tilfreds med oprettelsen af et EU-Kommissionskontor i Bagdad i juli 2006. Danmark finder, at EU fortsat bør yde støtte til Irak for at sikre opretholdelse af retssikkerhed og respekt for menneskerettigheder. Danmark støtter, at EU aktivt engagerer sig i konsultationerne om etableringen af en Iraq Compact og finder, at der må arbejdes på en central placering for EU i den videre proces. Engagementet skal ske i overensstemmelse med den irakiske regerings ønsker mhp. at sikre en stærk lokal forankring.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er støtte til det nuværende EU-engagement i Irak. Der er en generel positiv indstilling til den irakiske regerings initiativ vedr. Compacten, men da det præcise indhold og mekanismer til gennemførelsen fortsat ikke er definerede, vil flere lande givet forbeholde sig endelig stillingtagen, til disse spørgsmål er afklarede.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere være forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for råds-mødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 17.-18. juli 2006.

8. Nybeskikkelse af Regionsudvalget for perioden 2006-2010

Punktet er taget af dagsordenen.